

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ЗЛОЧИНІВ ПРОТИ СТАТЕВОЇ СВОБОДИ ТА НЕДОТОРКАНОСТІ

Курсант 218 н.г. Попова К.О.

Науковий керівник: викладач кафедри кримінального права Олійник О.С.

Зґвалтування є найбільш тяжким і небезпечним злочином проти статевої свободи та статевої недоторканості. Небезпечність його визначається тим, що воно може потягнути за собою тяжкі наслідки на дуже тривалий час, а іноді й на все життя, воно може завдати серйозної шкоди здоров'ю людини і заподіяти їй глибоку моральну травму. Такі дії грубо принижують гідність особи, посягають на статево свободу, а якщо потерпіла особа є малолітньою або не досягла статевої зрілості - на її статево недоторканість. «В структурі української злочинності його питома вага серед інших злочинів протягом досить тривалого часу практично залишалася незмінною: зґвалтування складають приблизно 90-95% всіх злочинів даної категорії (десь 1 тис. в рік)».

Дану тему розглядали велика кількість науковців, серед них можна виділити таких: О.В. Губанова, Т.Д. Лисько, Д.П. Москаль, А.С. Лукаш, О.М. Джужа, Л.В. Дорош, В.М. Др'омін,

О.П. Дяченко, А.О. Едельштейн, Г.Б. Єлемісов, А.П. Журавльов, А.П. Закалюк, А.Н. Ігнатов, О.Г. Кальман, М.М. Корчовий, С.С. Косенко, О.М. Костенко, В.М. Кудрявцев, Ю.Н. Кудряков, І.І. Лановенко, П.В. Мельник, П.І. Орлов, Є.П. Побегайло.

В ході проведеного дослідження була звернута увага на питання, які стосуються особливостей кримінальної відповідальності за розглядуваний злочин, а саме: зниження віку потерпілого та віднесення зґвалтування до особливо тяжких злочинів; способи подолання та запобігання зґвалтуванню; особливості зґвалтування цнотливої особи тощо.

За результатами проведеного дослідження ми дійшли наступних висновків:

статева недоторканність не може прирівнюватися до статевої свободи, перша повинна мати більш пріоритетний захист, що зумовлюється певними властивостями;

потерпілим при зґвалтуванні може бути особа як жіночої, так і чоловічої статі;

статева свободи жінки охороняється, не зважаючи на перебування її з гвалтівником в офіційно зареєстрованому або фактичному шлюбі;

віктимна поведінка потерпілої особи за жодних умов не може звільнити винного від відповідальності за ст. 152, проте може бути врахована при визначенні покарання насильнику;

вважаємо за доцільність розмежування дій сексуального характеру природним та неприродним способом вітчизняного законодавця на відміну від Австрії, Нідерландів, Франції, Іспанії, Бельгії;

така складова ознака складу злочину, як омана пов'язана з особистими властивостями характеру та життєвим досвідом потерпілої особи, тому не має доцільності у виокремленні такої кваліфікуючої ознаки;

Не визнаються ознаками зґвалтування такі погрози:

- а) застосувати насильство колись, у майбутньому;
- б) знищити чи пошкодити майно потерпілої особи або її близьких родичів;

в) розповсюдити вигадки чи дійсні факти, які можуть уразити гідність потерпілої;

поняттям фізичного насильства має охоплюватися вплив на внутрішні органи людини без пошкодження зовнішніх тканин шляхом отруєння або обпоювання одурманюючими речовинами, якщо це здійснюється проти або поза волею потерпілої особи; об'єктивну сторону злочину, необхідно відзначити, що її обов'язковими ознаками є фізична або психічне насильство або використання безпорадності жінки.